

- Vzporedno s temi postopki je potrebno meriti temperaturo vode (celo leto, vsaj enkrat tedensko in podatke beležiti) in tako pridobiti podatke o temperaturnem nihanju v letu (minimalne in maksimalne temperature).

Faza III

- Potrebno je izdelati idejni osnutek za ribogojnico: (svetovalec za ribogojstvo) na podlagi:
 - uradnih podatkov o pretoku vode v vodotoku (ARSO) in dovoljenem odvzemu – vodnem dovoljenju
 - lastnih merjenih temperaturnih nihanj
- Sprožitev gradbenega postopka (na pristojnem organu – predpogoj je pridobljeno vodno dovoljenje)
- Izdelava projektne dokumentacije (na podlagi idejnega projekta, ustrezen projektant)
- Pridobitev gradbenega dovoljenja (na pristojni upravni enoti)

Faza IV

- Po izdaji gradbenega dovoljenja je možno pričeti z gradnjo ribogojnice
- Uporabno dovoljenje za objekt je potrebno pridobiti po končani gradnji objekta (vloga na upravno enoto, ki je izdala gradbeno dovoljenje)

Faza V

V sklepnih fazah je potrebno ribogojstvo legalizirati kot dopolnilno dejavnost na kmetiji ali kot samostojno podjetništvo ali kot podjetje (vlogo za dopolnilno dejavnost na kmetiji oddati na pristojno Upravno enoto, vlogo za s.p. ali d.o.o. na izpostavo AJPEsa). Največji dovoljeni obseg dopolnilne dejavnosti ribogojstva in predelave sladkovodnih rib na kmetiji je 3.000 kg rib letno. Poseben pogoj pri dopolnilni dejavnosti ribogojstva in predelava sladkovodnih rib je, da mora biti vodno zemljišče sestavni del kmetije (Ur.I.RS 61/2005).

Pred legalizacijo je potrebno na Upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin pridobiti tudi številko obrata (registriran obrat), če količina proizvedenih in predelanih rib ne presega 15.000 kg letno. Do količine 3.000 kg registracija ribogojnega obrata pri VURS ni potrebna (Ur.I.RS 51/2006).

SKLEP

V Sloveniji je dejavnost ribogojstva usmerjena v pokrivanje potreb lokalnega povpraševanja. Glavne vrste rib, ki se vzrejajo za prodajo so šarenka, potočna postrv in potočna zlatovčica, na področju toplovodnega ribogojstva pa predvsem krap. Poraba rib na prebivalca je ocenjena od 6 do 8 kg letno, kar je precej pod povprečjem držav članic EU. Na tem področju ima slovensko ribogojstvo svojo priložnost. Z ustrežno promocijo in zaščito porekla slovenskih rib bodo ribogojci svoje kvalitetne pridelke lažje plasirali na trg, povečalo se bo povpraševanje po domači ribi, s tem pa tudi ekonomski položaj slovenskega ribogojstva.

VIRI

- MKO - SIRIS. 2014. Register objektov akvakulture in komercialnih ribnikov. <https://storitve-mkgp.gov.si/dad/sir/Volos.startup> (18. jun. 2014)
- Pravilnik o obratih na področju živil živalskega izvora. Ur.I.RS 51/2006 <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200651&stevilka=2183> (18. jun. 2014)
- Skalin B. 1993. Ribogojstvo. Ljubljana, ČZP Kmečki glas: 191 str.
- SURS. 2012. Ribišтво - delovno aktivne osebe in proizvodne zmogljivosti, Slovenija, 2012 – končni podatki (29. avg. 2013) http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5691 (15. jun. 2014)
- SURS. 2012. Vzreja vodnih organizmov in športni ribolov v kopenskih vodah, Slovenija, 2012 – končni podatki (29. avg. 2013) http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5689 (15. jun. 2014)
- Uredba o vrsti, obsegu in pogojih za opravljanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji. Ur.I.RS 61/2005 <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200561&stevilka=2665> (13. jun. 2014)
- Zakon o graditvi objektov ZGO-1-UPB1. Ur.I.RS št. 37/2008 <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200837&stevilka=1567> (11. jun. 2014)
- Zakon o sladkovodnem ribištvu ZSRib. Ur.I.RS št. 61/2006 <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200661&stevilka=2568> (11. jun. 2014)
- Zakon o vodah ZV-1A. Ur.I.RS št. 57/2008 <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200857&stevilka=2417> (11. jun. 2014)




Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Gospodinjstva ulica 6, 1000 Ljubljana
tel.: 01/51 36 600, faks: 01/51 36 650
kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

Pripravil: Miha Štular, specialist za ribogojstvo
za območje vse Slovenije na KGZS – KGZ Kranj,
tel.: 04/280 46 36, miha.stular@kr.kgzs.si
Leto izdaje: 2014

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
Kmetijsko gozdarski zavod Kranj
Cesta Iva Slavca 1, 4000 Kranj


Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

PROJEKT IZDELAVE RIBOGOJNICE



VAS ZANIMA, KAKO DO LASTNE RIBOGOJNICE?

Ribogojstvo oziroma gojenje rib je le ena izmed vej gospodarske panoge ki jo imenujemo akvakultura ali gojenje vodnih organizmov. Poleg ribogojstva med akvakulturo štejemo tudi gojenje mehkužcev, rakov, vodnih rastlin ter alg. Ribogojstvo lahko delimo glede na vrsto in temperaturo vode kot navaja Skalin (1993) na:

- hladnovodno sladkovodno ribogojstvo (salmonidi)
- toplovodno sladkovodno ribogojstvo (ciprinidi)
- hladnovodno morsko ribogojstvo (losos)
- toplovodno morsko ribogojstvo (brancin, orada).

Glede na intenzivnost gojenja pa ribogojstvo delimo na:

- intenzivno, kjer hrano ribam izključno dodajamo
- polintenzivno, kjer del hrane dodajamo, del pa se jo proizvede v ribniku
- ekstenzivno, kjer se vsa hrana proizvede v ribniku.

Slovensko akvakulturo predstavljajo hladnovodno in toplovodno sladkovodno ribogojstvo ter toplovodno morsko ribogojstvo. Naravne danosti v Sloveniji omogočajo te tri tipe ribogojstva v omejenem obsegu. Primerni vodotoki za gojenje salmonidov so razporejeni po celi državi, gojenje ciprinidnih vrst pa je bolj omejeno na območja Prekmurja, Štajerske, Dolenjske in Notranjske. Gojenje morskih vrst rib se izvaja zgolj v Piranskem zalivu.

Po podatkih iz Registra objektov akvakulture in komercialnih ribnikov, ki ga vodi Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (MKO) imamo v Sloveniji trenutno 318 objektov akvakulture in komercialnih ribnikov, vpisanih v Register, od tega je 25 morskih objektov akvakulture, ostalo so sladkovodni. Podatki zajemajo ribogojce, ki gojijo ribe zgolj za lastne potrebe, se ukvarjajo z ribogojstvom kot osnovno ali dopolnilno gospodarsko dejavnostjo, kot tudi ribiške družine, ki imajo plemenske jate rib in gojijo ribe za porabljanje odprtih voda (MKO-SIRIS, 2014).

Po podatkih Statističnega urada Slovenije (preglednica 1) se je v letu 2012 skupno vzgojilo okrog 1.155 ton sladkovodnih rib, od tega približno 790 ton hladnovodnih, pretežno šarenke oziroma kalifornijske postrvi (Oncorhynchus mykiss), okrog 155 ton toplovodnih rib, pretežno krapa (Cyprinus carpio) ter okrog 365 ton morskih školjk (Mutilus galloprovincialis). Dejansko celotno gojenje je večje, saj vsi ribogojci ne sporočajo svojih podatkov o vzgojenih količinah Statističnemu uradu.

Preglednica 1. Gojenje vodnih organizmov, Slovenija, 2012

	Kg	%	Indeks 2012/11
Skupaj	1.154.600	100,0	82,7
Sladkovodne ribe	790.300	68,4	87,6
hladnovodne ribe	634.400	54,9	93,0
toplovodne ribe	155.900	13,5	70,9
Morske ribe in školjke	364.300	31,6	73,6

Po podatkih Statističnega urada Slovenije (preglednica 2) je bilo v dejavnosti akvakulture v letu 2012 delovno aktivnih 210 oseb, od tega 171 v dejavnosti sladkovodnega ribogojstva in 39 v dejavnosti marikulture.

Preglednica 2. Delovno aktivne osebe v akvakulturi, Slovenija, 2012

		Skupaj		Sladkovodno ribogojstvo	Marikultura
		število	indeks 2012/11		
	Skupaj	210	101,9	171	39
Zaposlitveni status	zaposleni	113	109,7	80	33
	samozaposleni	97	94,2	91	6
Pogostost dela	polni delovni čas	81	110,0	53	28
	skrajšani delovni čas	129	97,0	118	11
Delo po poklicu	ribogojec, školjkar	118	93,7	100	18
	drugo	92	115,0	71	21

PRAVNE PODLAGE S PODROČJA RIBOGOJSTVA

1. Zakon o sladkovodnem ribištvu ZSRib

Ta zakon ureja sladkovodno ribištvo kot upravljanje ribolovnih virov v celinskih vodah. Po ZSRib je ribogojnica objekt, zgrajen v skladu s predpisi o graditvi objektov, voda, ohranjanja narave in veterinarstvu, ki ga je mogoče nadzorovano napolniti z vodo, izprazniti in je namenjen gojitvi rib (Ur.l. RS 61/2006).

2. Zakon o vodah ZV-1A

Ta zakon ureja upravljanje z morjem, celinskimi in podzemnimi vodami ter vodnimi in priobalnimi zemljišči. ZV-1A določa, da je potrebno za vsako rabo vodnega ali morskega dobra, torej tudi ribogojnico, ki presega meje splošne rabe, za rabo naplavin ali podzemnih voda, pridobiti vodno pravico na podlagi vodnega dovoljenja ali koncesije v skladu z določbami tega zakona (Ur.l. RS 57/2008).

3. Zakon o graditvi objektov ZGO-1-UPB1

Uredba o vrstah objektov glede na zahtevnost, ki je podzakonski akt ZGO-1-UPB1 določa, da spada ribogojnica s prostornino do vključno 2.000 m³ med nezahtevne objekte, za katere je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje, vendar na podlagi enostavne skice, brez projektiranja. Za ribogojnice, ki presegajo omenjene gabarite, je treba pridobiti gradbeno dovoljenje, ki se izda na podlagi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja, ki ga lahko izdelata samo odgovorni projektant.

PROJEKT IZDELAVE RIBOGOJNICE

Faza I

- Najprej je potrebna ideja interesenta za ribogojnico in ribogojsko dejavnost
- Potrebno je preveriti možnosti, predvsem okoljske dejavnike, za ribogojstvo. Oцени se pretoke, temperaturna nihanja in kvaliteto vode. Na podlagi teh parametrov se je smiselno posvetovati s strokovnjakom s področja ribogojstva, ki pove ali obstajajo realne možnosti za ribogojstvo glede na idejo interesenta.
- Potrebno je preveriti stališče pristojne ribiške družine (RD) – soglasje je pomembno pri pridobitvi ob dodelitvi vodnega dovoljenja, odvisno je od pomena vodotoka za RD – če je mogoče, takoj pridobiti pisno soglasje RD (na zaščitenih in dobrih gojitvenih vodah namreč ni možno graditi ribogojnic)
- Potrebno je preveriti status vodotoka po naravovarstvenem vidiku (na neokrnjenih vodotokih ni možno graditi ribogojnice – Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencija RS za okolje (ARSO))
- Potrebno je pridobiti urbanistično informacijo na občini – župan (preveriti, če je ribogojnica v skladu z občinskimi prostorskimi načrti OPN)

Faza II

- Nadalje vložiti pobudo za pridobitev vodnega dovoljenja (po novem Zakonu o vodah 57/2008) za uporabo vode na Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Agencijo RS za okolje (ARSO)
- Po vložitvi pobude se oglašijo s pristojne izpostave MKO - ARSO in izpolnijo popisni list, ogled opravi komisija, ki jo sestavljajo Zavod za ribištvo Slovenije (ZZRS), predstavnik RD, svetovalec za ribogojstvo in predstavnik MKO – ARSO.

